

Ikki bara Fiskasolan:

Ráfiskanevndin fær eisini nei aðrastaðni

— Ongin loysn at skula senda politiið eftir skjølum, heldur nýggi formaðurin í ráfiskanevndini, sum helst ikki vil brúka henda møguleika, lógin gevur nevndini at fáa fatur í teimum upplýsingum, hon hevur brúk fyri

Tað er ikki bara Føroya Fiskasola, sum ikki vil lata ráfiskanevndini tilfar, hon biður um.

Eisini aðrir útflytarar og framleiðarar halda aftur skjølum, ráfiskanevndin hevur brúk fyri at arbeiði sínum at rokna út avrokningar- og avreiðingarprísir.

Hetta upplýsir formaðurin í ráfiskanevndini, Jón Danielsen.

— Fiskasolan er «large» við at geva okkum munnligar upplýsingar. Men tað er ikki altíð, dokumentasjonin er í lagi, sigur formaðurin í ráfiskanevndini.

Hann sigur, at nevndin leggur dent á at fáa skrivliga váttaðar munnligu upplýsingarnar. Men hesi skjöl ber ikki altíð til at fáa.

Jón Danielsen leggur dent á, at hetta er ikki bara galdandi fyri Fiskasoluna. Eisini aðrir, ráfiskanevndin skal hava upplýsingar frá, lata treyðugt frá sær øll skjöl.

Vilja ikki tvinga

Jón Danielsen sigur, at hann er greiður yvir, at ráfiskanevndin kann senda politiið eftir teimum skjølum, útflytarar og framleiðarar ikki vilja lata frá sær.

— Men hesum vilja vit helst sleppa undan, sigur hann. Hann sigur, at hann heldur ikki tað er rætt at tvinga fram upplýsingar. Vápníð, ráfiskanevndin hevur sambært lógin, nevniliga at fáa politiið at hjálpa sær, verður tað seinasta, gripið verður til.

— Vit leggja dent á gott samarbeiði. Tað loysir ikki trupulleikarnar at skula venda sær til politiið hvørja ferð, vit skulu hava fatur á upplýsingum, sigur Jón Danielsen.

Hann sigur, at ráfiska-

nevndin góðtekur ikki, at hon ikki fær tað tilfar, hon biður um.

— Men vit hava livað við tí higartil.

Hvussu leingi, ráfiskanevndin ætlar at liva við, at arbeiði hennara er truplari, tí hon ikki hevur allar tær upplýsingar, hon skal brúka, veit formaðurin ikki.

— Men tað er klárt, at vit nú, eftir rættarfundirnar, fara at viðgera hetta og taka støðu til, hvussu vit skulu gera.

Jón Danielsen tók við formanssessinum í ráfiskanevndini tann 1. august í ár.

Kærunevndin ongantið biðið um tøl

Grein 11 í lóginu um Ráfiskagrunnin er eisini fyri kærunevndina.

Men kærunevndin hevur ongantið fingið nei. Einfaldliga, tí hon ongantið hevur biðið um upplýsingar frá fiskauðflytarum ella framleiðarum.

— Higartil hava vit tikið avgerðir á tí grundarlag, sum ráfiskanevndin hevur havt, sigur formaðurin í kærunevndini, Klaus Hermann.

Kærunevndin hevur ikki hildið tað vera neyðugt at biðja eitt nú Fiskasoluna um fleiri upplýsingar enn ráfiskanevndin longu hevði fingið.

Klaus Hermann visir tó á, at kærunevndin í nøkrum avgerðum hevur heitt á ráfiskanevndina um at útgeva so álítandi tøl sum gjørligt.

Kærunevndin hevur viðgjørt 14 kærur. Tann fyrsta kom í 1978.

Tá hevði Ráfiskagrunnurin virkað í trý ár.

Játtanin brúkt. Noyðast at seta á tiltaksgrunnin

Ráfiskagrunnurin er tómur. Og figgjarárið bert komið í helvt.

So nú nýðist ráfiskanevndin í tiltaksgrunnin eftir pengum.

Formaðurin í ráfiskanevndini, Jón Danielsen, sigur, at tann 1. oktober eru umleið 55 mill. kr.

farnar úr grunninum síðani figgjarárið byrjaði 1. april.

Afturat teimum eru so settar av 10 mill. kr., sum nevndin roknar við at skula brúka til svartkjaft seinni á árinum.

Samanlagt: 65 mill. kr. Og játtanin er 65 mill. kr.

Allir, sum hava við útflytan av fiskavörum úr Føroyum at gera, hava eftir kravi frá nevndini ella kærunevndini skyldu til at geva allar upplýsingar prisviðurskiftunum, eksportvörum og framleiðsluútreiðslum viðvíkjandi.

2. stk. Tann, sum ikki ger hetta, kemur undir sekt, um ikki harðari revsing er uppi-borin

Soleiðis sær grein 11 í lóginu um Ráfiskagrunnin út. Ongin fiskauðflytari hevur fingið sekt ella harðari revsing, hóast ráfiskanevndin ikki altíð fær tað, hon krevur

Men helvtin, seks mánaðir, eru eftir av figgjarárinum. So tað gerst ikki annað enn at fara í tiltaksgrunnin eftir pengum.

Jón Danielsen sigur, at trupult er at meta nú, hvussu nógvar milliónir skula brúkast afturat til 1. april 1984. Men við

teimum marknaðarviðurskiftum, sum nú eru, metir hann einar 25–35 mill. kr.

Í tiltaksgrunninum eru 62 mill. kr.

Figgjarárið 1982/83 brúkti Ráfiskagrunnurin 64 mill. kr.

hd

Samgongan farin at samráðast um edv-lógirnar uttan heimild

Landsstýrið er ósamt í málinum. Sambandsflokkurin vil ikki skriva undir álitid, tí hann vil ikki, at lógin skal umfevna danskar stovnar í Føroyum

Herfyri bar útvarpið tey tíðindi, at Pauli Ellefsen, lögmaður, Páll Wang, landsstýrismaður, og formaðurin í lögtingsins EDV-nevnd, Olaf Olsen, skulu niður at samráðast við stjórnina um lógaruppskotini um almennar dataskráir.

Hetta hendir uttan at edv-nevndin hevur fingið nakað at vita um hesar samráðingar. Sosialurin hevur vent sær til umboð javnaðarflokksins í EDV-nevndini, Jóannes Dalsgaard, lögtingsmann.

Jóannes Dalsgaard sigur, at hann gjørdist stórliga bilsin um hesi tíðindi. Málið liggur jú framvegis í nevndini, sum ikki hevur fingið avgreitt málið, tí Eli Nolsøe noktar at skriva undir tað endaliga nevndarálitid, sum varð klárt longu í vár.

— Hvi noktar Eli at skriva undir?

— Tí, at Sambandsflokkurin ikki ynskir, at lógin skal umfata danskar skráir í Føroyum. Hann

ynskir heldur ikki, at lógin og eftirlitið skulu umfata føroyskar skráir, sum danskir ríkisstovnar fara fyri føroyskar heima-stýrismyndugleikar.

Sambandsflokkurin hevur so gjørt hetta til eitt «grein 13 mál» og tingð fær sostatt ikki avgreitt málið, fyri enn samgongan er vorðin samd.

— Hvat er hent síðan tað frættist at landsstýrið fer at samráðast við stjórnina?

— Tað er hent tað, at Petur Reinert, Adolf Hansen og eg hava kravt fund í EDV-nevndini. A hesum fundi, sum varð í gjár gjørdur vit formanninum greitt, at hann onga heimild hevði frá nevndini at fara til samráðingar við stjórnina.

— Vit royndu at greiða honum frá, at hann kundi gera meira skaða enn gagn við at fara niður, tí tann samráðingarnevndin, sum fer avstað frammanundan er ósamt.

— Hetta kenna vit frá

fyrir av, og tí mettu vit ikki, at tað er klókt at fara. Nakað annað er tað, at málið eftir okkara tykki framvegis liggur í nevndini og landsstýrið hevur tí als ongan rætt til at taka málið aftur úr nevnd og fara av landinum við tí.

EDV uttan eftirlit

— Hvat kom annars burtur úr fundinum?

— Einku uttan tað, sum vit vistu frammanundan, at samgongan er ósamt í hesum máli sum í so mongum øðrum málum. Úrslitið man fara at verða hareftir. Tað harmiliga er bert, alt meðan samgongan klandrast, so verður samfelagið alt eyðkennt av edv-skipanum uttan at vit hava nakra eftirlits lóggávu. Fleiri skráir eru stovnssettir síðan hetta lógaruppskot kom á borðið og útlendskar fyritekur skráseta alt fleiri føroysk viðskiftafólk og teirra privatu viðurskifti.

— Hetta er alt sera ódramligt fyri okkara persónliga frælsi. Verri er, at tað sær út fyri okkum í andstøðuni, sum um samgongan roynir at draga eftirlitslógirnar út, soleiðis, at tær í roynd og veru ongan týðning skulu hava, tá ið tær einaferð koma.

— Sum dømi kann eg nevna, at vit í edv-nevndini langt síðan kundu hava avgreitt lógina um eftirlit við privatum skráum, men nevndin hevur ongan fund havt um hetta uppskot, síðan hon varð afturváld á ólavseku.

— Tað er heilt klárt, at viljin er ikki til staðar í samgonguni til at fáa hesi mál avgreidd — í hvussu so er ikki fyrr enn edv-sektorin hevur sett seg væl og virðiliga á einstaklingin. Tá verður ikki lætt at koma afturum aftur — ja, í roynd og veru verður tað ógjørligt.